

Deklaracja ze szczytu Karpackiej Inicjatywy Integracyjnej

My, szefowie państw i rządów Republiki Austrii, Rzeczypospolitej Polskiej, Rumunii, Republiki Serbii, Republiki Słowackiej i Ukrainy, uczestnicy szczytu Karpackiej Inicjatywy Integracyjnej,

opierając się na celach i zasadach Karty Narodów Zjednoczonych, a także na celach i zasadach traktatów Unii Europejskiej, w szczególności dotyczących polityki spójności;

podkreślając nasze zaangażowanie w pogłębianie współpracy na wszystkich szczeblach w celu zapewnienia długoterminowego bezpieczeństwa i stabilności w Europie, w szczególności poprzez wspieranie stabilności, wzmacnianie odporności demokracji, dobrych rządów i praworządności, w tym poszanowania wszystkich praw człowieka, oraz poprzez wspieranie ożywienia gospodarczego i zrównoważonego rozwoju w regionie Karpat;

podkreślając, że bezpieczeństwo, stabilność i rozwój regionu Karpat stanowią integralną część bezpieczeństwa, odporności i dobrobytu wspólnoty europejskiej;

uznając strategiczne znaczenie regionu Karpat jako wyjątkowego obszaru geopolitycznego, gospodarczego, logistycznego i przyrodniczego w ramach zjednoczonej Europy, który łączy nasze kraje i stwarza wyjątkowe możliwości rozwoju współpracy regionalnej i transgranicznej;

opierając się na wieloletnim doświadczeniu współpracy między krajami Pasa Karpackiego w ramach Konwencji ramowej o ochronie i zrównoważonym rozwoju Karpat, Euroregionu „Karpackiego” oraz w ramach programów współpracy transgranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej, w szczególności programów Unii Europejskiej Interreg i Interreg NEXT, a także innych form współpracy regionalnej, takich jak Inicjatywa Trójmorza;

określając region Karpat jako spójny region europejski – jednolity obszar geograficzny obejmujący terytoria kilku państw, połączonych wspólnymi realiami gospodarczymi i społecznymi, szczególną wrażliwością środowiskową, różnorodnością etniczno-kulturową oraz bogatym dziedzictwem kulturowym, zarówno materialnym, jak i niematerialnym, wymagającym ochrony, odnowy i wspólnej promocji; a także powiązanych ze sobą wyzwaniami wymagającymi skoordynowanych rozwiązań transgranicznych na poziomie ogólnoeuropejskim;

uwzględniając konkluzje Rady Unii Europejskiej w sprawie wdrażania strategii makroregionalnych, w których uznano istotną rolę tych strategii w zacieśnianiu współpracy, budowaniu zaufania, zwiększaniu przygotowania i odporności, zwłaszcza w obliczu obecnych wyzwań geopolitycznych i środowiskowych, a także ich wkład w politykę rozszerzenia poprzez wspieranie krajów kandydujących w przygotowaniach do przystąpienia i dostosowywaniu się do kluczowych polityk UE;

biorąc pod uwagę doświadczenia związane z pomyślnym wdrożeniem strategii makroregionalnych Unii Europejskiej dotyczących regionów Morza Bałtyckiego, Dunaju, Adriatyku i Morza Jońskiego oraz Alp, a także ich wkład w umacnianie spójności terytorialnej, rozwój gospodarczy i współpracę transgraniczną;

pamiętając o konieczności zapewnienia komplementarności ze strategią UE dla regionu Dunaju, który obejmuje niemal całe Karpaty i zawiera odrębny wymiar współpracy poświęcony obszarom górskim;

uznając, że makroregion Karpat może czerpać korzyści z możliwości stwarzanych przez wspólne polityki europejskie, skutecznie reagować na istniejące wyzwania transgraniczne, zapewniać odporność i zrównoważony rozwój społeczności i regionów oraz wykorzystywać ogromny potencjał gospodarczy krajów położonych w pasie karpackim,

wyrażamy naszą gotowość do:

ustanowienia Karpackiej Inicjatywy Integracyjnej jako platformy służącej koordynacji wspólnych działań państw, ich regionów i władz lokalnych, instytucji Unii Europejskiej oraz innych partnerów międzynarodowych, mających na celu pogłębienie integracji europejskiej;

zapewnienia funkcjonowania, w ramach Karpackiej Inicjatywy Integracyjnej, mechanizmu współpracy między państwami regionu Karpat, instytucjami Unii Europejskiej i innymi zainteresowanymi partnerami na różnych szczeblach, w szczególności poprzez coroczne organizowanie szczytów i innych wydarzeń w ramach tej Inicjatywy;

rozwijania, konsolidacji i tworzenia synergii z istniejącymi mechanizmami karpackimi ustanowionymi w ramach realizowanych programów Interreg, Euroregionu Karpackiego oraz Konwencji Karpackiej, a także z innymi uzupełniającymi je formami współpracy regionalnej, takimi jak Strategia UE dla regionu Dunaju oraz Inicjatywa Trójmorza;

skierowania wspólnych wysiłków w ramach Karpackiej Inicjatywy Integracyjnej na wzmocnienie stosunków dobrosąsiedzkich, współpracy transgranicznej, wzajemnych powiązań gospodarczych, bezpieczeństwa oraz zrównoważonego rozwoju w regionie Karpat jako części wspólnej przestrzeni europejskiej;

wspierania realizacji Karpackiej Inicjatywy Integracyjnej jako jednego z narzędzi pomagających krajom kandydującym we wdrażaniu dorobku prawnego UE oraz w ich uczestnictwie w procesie stopniowej integracji;

wspierania dalszego praktycznego rozwoju Karpackiej Inicjatywy Integracyjnej w celu pełnego wykorzystania jej znacznego potencjału w wymiarze ogólcuropejskim oraz rozważenia inicjatywy opracowania Strategii

makroregionalnej Unii Europejskiej dla regionu Karpat, która będzie opierać się na Strategii UE dla regionu Dunaju;

wspierania na różnych szczeblach administracyjnych inicjatyw i projektów łączących władze lokalne i centralne, społeczeństwo obywatelskie, organizacje młodzieżowe i dziecięce, środowiska biznesowe oraz środowisko akademickie w kształtowaniu programu działań makroregionu Karpat zgodnie z zasadą „oddolności”;

aktywnego wykorzystywania istniejących instrumentów Unii Europejskiej w zakresie współpracy transgranicznej i regionalnej, w szczególności programów Interreg i Interreg Next, w celu pogłębienia integracji krajów regionu Karpat oraz realizacji wspólnych projektów transgranicznych i regionalnych, wspierających rozwój regionów Karpat i społeczności lokalnych;

wspierania zawierania przez regiony uczestniczące w Karpackiej Inicjatywie Integracyjnej nowych porozumień o partnerstwie i współpracy międzyregionalnej, w tym z wykorzystaniem instrumentu jakim są europejskie ugrupowania współpracy terytorialnej (EGTC);

zwiększenia odporności energetycznej krajów uczestniczących poprzez skoordynowany rozwój infrastruktury elektroenergetycznej, ciepłowniczej i gazowej, z uwzględnieniem aktywnego wdrażania generacji rozproszonej, odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej oraz magazynowania energii;

ułatwienia odbudowy i modernizacji infrastruktury krytycznej w oparciu o zasady odporności, bezpieczeństwa i zdolności dostosowania się do długoterminowych zagrożeń, w szczególności poprzez przyciąganie inwestycji na rzecz rozwoju obiektów energetycznych oraz tworzenia nowych mocy wytwórczych, obiektów magazynowania energii i infrastruktury sieciowej;

zapewnienia zgodności celów rozwojowych makroregionu Karpat z kluczowymi inicjatywami UE w dziedzinie zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem wdrażania Ramowej Konwencji o ochronie i zrównoważonym rozwoju Karpat poprzez ochronę wyjątkowej różnorodności biologicznej Karpat, a także zachowanie krajobrazów kulturowych, tradycyjnego sposobu życia społeczności górskich i związanych z nim elementów niematerialnego dziedzictwa kulturowego, gospodarki o obiegu zamkniętym, zwalczania transgranicznego zanieczyszczenia środowiska oraz zarządzania ryzykiem klimatycznym, w tym zapobiegania niszczycielskim powodziom;

wspierania tworzenia bezpiecznego środowiska na szczeblu lokalnym poprzez rozwijanie skutecznego systemu ochrony ludności oraz zwiększanie gotowości społeczności lokalnych do reagowania na sytuacje kryzysowe;

ułatwienia realizacji wspólnych projektów infrastrukturalnych mających na celu włączenie infrastruktury transportowej i logistycznej regionu Karpat do europejskiej sieci transportowej, modernizację infrastruktury granicznej oraz rozwój nowoczesnych korytarzy transportowych;

promowania możliwości turystycznych regionu Karpat, rozwoju zrównoważonej turystyki kulturowej, promowania dziedzictwa przyrodniczego, historycznego i kulturowego regionu Karpat, tworzenia wspólnych szlaków kulturalnych i turystycznych oraz wspierania lokalnych inicjatyw kulturalnych i tradycyjnego rzemiosła;

wspierania rozwoju branż kreatywnych w regionie Karpat jako czynnika sprzyjającego odporności gospodarczej, zatrudnieniu oraz zachowaniu tożsamości lokalnych społeczności;

promowania wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk między krajami regionu w dziedzinie polityki wobec weteranów i wsparcia dla nich, a także w celu pogłębienia współpracy na różnych szczeblach, mając na celu ułatwienie społecznej, zawodowej i obywatelskiej reintegracji ukraińskich weteranów.

My, uczestnicy szczytu, ponownie potwierdzamy znaczenie rozszerzenia jako istotnego wkładu w pokój, bezpieczeństwo, stabilność i dobrobyt w Europie. Sprawny, oparty na zasługach i wiarygodny proces rozszerzenia musi być kontynuowany. Inicjatywa karpacka może stanowić narzędzie wspierające stopniową integrację krajów kandydujących na drodze do członkostwa w UE.

Będziemy działać na rzecz zapewnienia zrównoważonego rozwoju i wykorzystania potencjału gospodarczego regionu Karpat, a także na rzecz sprostania obecnym i przyszłym wspólnym wyzwaniom w różnych obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Jesteśmy przekonani, że pomyślna realizacja Karpackiej Inicjatywy Integracyjnej wzmocni stabilność i odporność krajów regionu oraz stanie się ważnym dodatkowym wkładem we wspólne wysiłki na rzecz zapewnienia trwałego pokoju na kontynencie europejskim.